

А К Т

поточного лісопатологічного обстеження насаджень ПЗФ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»

На доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

10 червня 2025 року

м. Кам'янець - Подільський

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Вінницялісозахист» державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - філія «Вінницялісозахист» ДСЛП «Київлісозахист») Тамарою ІВАЦКО (відповідно до листа Національного природного парку «Подільські Товтри» (далі - НПП «Подільські Товтри») від 03 червня 2025 року за № 519), в.о. заступником директора-головним природознавцем НПП «Подільські Товтри» Тарасом РЕПІНЕЦЬКИМ, начальником відділу заповідної справи та зв'язків з громадськістю Департаменту природних ресурсів та екології Хмельницької обласної державної адміністрації Вікторією ВОЙТИШИНОЮ в період з 09.06.2025 по 10.06.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п.8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях об'єктів природно-заповідного фонду НПП «Подільські Товтри», що знаходяться в постійному користуванні НПП «Подільські Товтри» на доцільність призначення в них вибіркової санітарної рубки.

Обстеженням встановлено наступне:

Таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2015 року НПП "Подільські Товтри", представленого для лісопатологічного обстеження:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насаджень
						склад	вік, років	повнота	боїтет	середня висота, метрів	середній діаметр, см	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	6	5	3.9	-	3.9	7ДЗ1ГЗ 1ЛПД 1КЛН	62	0.70	1	21	24	230	ІГЗ	ВСП	дубовий заболонник, малий дубовий вусач	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	6	21	2.3	-	2.3	4ГЗ 3КЛП 2ЛПД 1ДЗ	52	0.70	2	18	18	330	ІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькогірська златка, малий дубовий вусач	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	9	24	4.0	-	4.0	7С3ЛГЗ	57	0.90	1А	22	28	330	ІІГЗ	ВСП	малий та великий соснові дубоїди	слабка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	12	2	7.1	-	7.1	6Д32ЯЗ 2КЛП	77	0.70	2	22	32	260	ІГЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	15	29	1.9	-	1.9	7Д33ГЗ	57	0.70	1	19	24	180	ІГЗ	ВСР	дубовий заболонник, малий дубовий вусач, некроз граба	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	19	6	7.7	-	7.7	8Д32ГЗ	82	0.70	3	21	28	210	ІГЗ	ВСР	малий дубовий вусач, некроз граба	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	29	1	1.2	-	1.2	4Д35ЯЗ ІГЛЗ	72	0.70	1	22	32	270	ІГЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	43	7	1.0	-	1.0	10ДЗ	57	0.70	1	20	28	220	ІГЗ	ВСР	дубовий заболонник, малий дубовий вусач	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	46	15	1.8	-	1.8	10СЗ	52	0.90	2	16	18	280	ІГЗ	ВСР	малий та великий соснові лубоїди	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №1)	49	11	5.9	-	5.9	10ДЗ	67	0.70	2	21	28	210	ІГЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач	середня
Разом по відділенню СРВ: 36.8																
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	11	2	2.8	-	2.8	10СЗ	48	0.80	1	18	20	260	ІГЗ	ВСР	малий та великий соснові лубоїди	середня
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	17	19	17.3	1	13.0	8Г31Д310 С+ЧПІ+ЯЗ	77	0.70	3	19	20	180	ІГЗ	ВСР	малий дубовий вусач, бактеріальний рак ясеня	середня

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	20	13	1.5	-	1.5	10СЗ	50	0.80	1А	21	28	320	ПЗ	ВСР	малий та великий соснові лубоїди	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	21	5	1.8	-	1.8	10СЗ	55	0.80	1А	22	28	360	ПЗ	ВСР	малий та великий соснові лубоїди	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	21	18	5.8	-	5.7	7СЗ 2ЯЛЕ 1ЛПД	58	0.70	1	21	28	290	ПЗ	ВСР	малий та великий соснові лубоїди, короїд гіпнограф	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	25	11	4.3	-	4.3	10ДЗ	80	0.60	4	16	32	140	ПЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	26	17	1.2	-	1.2	10ЯЗ	80	0.50	3	19	32	140	ПЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, бактеріальний рак ясеня, халаровий некроз	сильна
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	26	18	1.0	-	1.0	9ДЗ1ЯЗ	90	0.60	4	18	32	180	ПЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, бактеріальний рак ясеня, халаровий некроз	слабка
Кам'янець-Подільське ПОНДВ (Майстерська дільниця №2)	33	5	10.3	-	10.3	7ЯЗ2ДЗ 1ЛПД	70	0.70	1	25	32	310	ПЗ	ВСР	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, бактеріальний рак ясеня	слабка

Разом по відділенню СРВ:

41.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Наддністрянське ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	10	1	4.0	-	4.0	7Г32ЯЗ ІДЗ	62	0.60	3	18	20	150	ІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач	сильна
Наддністрянське ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	10	4	9.0	-	9.0	8Д32ГЗ	78	0.60	2	21	32	190	ІГЗ	ВСП	дубовий заболонник, малий дубовий вусач	середня
Разом по відділенню СРВ: 13.0																
Старо-Ушицьке ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	22	14	1.6	-	1.6	8Д31ЯЗ ІГЗ	83	0.80	2	22	28	280	ІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, халаровий некроз	середня
Старо-Ушицьке ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	23	7	1.4	-	1.4	7Д32ГЗ ІЯЗ	88	0.70	2	22	28	240	ІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач, халаровий некроз	середня
Старо-Ушицьке ПОНДВ (Майстерська дільниця №3)	25	1	5.4	-	5.4	8Д32ГЗ	88	0.70	2	22	36	250	ІГЗ	ВСП	бронзова та зелена вузькотіла златка, дубовий заболонник, малий дубовий вусач	середня
Разом по відділенню СРВ: 8.4																
Всього по НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ» 99.8																

Загальна обстежена площа по НПП "ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ" складає 99,8 га.

По причинах розладнання в загальному по парку:

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження				Примітки
	Слабкий	середній	Сильний	Всього	
Бронзова та зелена вузькотіла златка	23,9	16,6	5,2	45,7	

Дубовий заболонник		15,8		15,8	
Малий дубовий вусач		20,7		20,7	
Малий та великий соснові лубоїди	14,8	2,8		17,6	
Разом	38,7	55,9	5,2	99,8	

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Обстежені хвойні насадження з головною породою СЗ характеризуються діяльністю комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor*), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda*) та короїд шестиізубий (*Ips sexdentatus*). Дерева ялини відпрацьовані переважно короїдом-типографом (*Ips typographus*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби - збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення.

Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на дубі звичайному (ДЗ) є малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*), Дубовий заболонник (*Scolytus intricatus*), на ясені звичайному (ЯЗ) - лубоїд ясеневий строкатий (*Hylesinus fraxini*) та лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus*), які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Переважна кількість дерев що відноситься до сухоостою минулих років - вражена стовбуровими шкідниками з родини златок, в незначному відсотку - представниками родини вусачів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів. будниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.

2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією «Вінницялісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства

3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 756 із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 1224 від 09.12.2020).

4. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.

5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно спалювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

6. При спалюванні порубкових решток необхідно дотримуватися Правил пожежної безпеки.

Акт складений в чотирьох примірниках:

1-й - філії «Вінницялісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;

2-й - Південно-Західному міжрегіональному управлінні лісового та мисливського господарства;

3-й - НПП «Подільські Товтри»;

4-й - Департамент природних ресурсів та екології Хмельницької ОДА.

ПІДПИСИ:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору монітору стану лісових
насаджень філії "Вінницялісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

В.о. заступника директора-головний
природознавець НПП «Подільські
Товтри»

Начальник відділу заповідної справи та
зв'язків з громадськістю Департаменту
природних ресурсів та екології
Хмельницької обласної державної
адміністрації

Тамара ІВАЦКО

Тарас
РЕПІНЕЦЬКИЙ

Вікторія
ВОЙТИШИНА